

Sousedské sdílení vozidel jako předstupeň profesionálního car-sharingu

Obecně se jako car-sharing označuje profesionálně organizované společné využívání vozidel více uživateli. Takto pojatá nabídka služeb je předmětem projektu momo Car-Sharing. Přesto se v tomto informačním listě chceme zabývat formou společného využívání automobilů, která v některých případech profesionálnímu car-sharingu předchází. Jedná se o sdílení vozidel mezi přáteli nebo sousedy.

Co myslíme sousedským sdílením vozidel?

Na rozdíl od profesionálního car-sharingu v případě sousedského sdílení vozidel se jedná obvykle jen o jedno vozidlo, které používá určitá vymezená skupina lidí – často přátelé, rodina nebo sousedé. Auto patří jednomu z uživatelů a on (nebo ona) je dává ostatním k dispozici. Obvykle s dalšími uživateli uzavírá smlouvu o používání, která má zajistit právní aspekty pojištění a dohodnout pravidla pro případ škod. Důvodem založení společenství uživatelů není hospodářský zisk; smlouvy o využívání jsou postaveny tak, že poplatky za využívání pokrývají jen provozní náklady včetně amortizace vozidla. Na rozdíl od profesionálního car-sharingu nemusí mít skupina uživatelů zájem na růstu počtu členů; rozhodujícím rysem těchto společností založených na důvěře jsou spíše osobní vazby uživatelů.

V čem jsou přednosti sousedského sdílení vozidel z pohledu profesionálního car-sharingu?

Největší brzdou při rozšiřování car-sharingu – kromě nedostatku srozumitelných a dostatečných informací o jeho fungování – je to, že mnoho lidí vnímá vlastnictví automobilu víc jako symbol svého postavení než prostě jako jeden z druhů dopravy. To se projevuje i v tom, že mnozí řidiči si vlastní auto pořizují nejenom jako dopravní prostředek, ale jsou ochotni vynaložit obrovské sumy na to, aby auto navenek vyjadřovalo společenské zařazení vlastníka. Zejména sociálně slabší vrstvy vnímají kvalitu vozidla jako důkaz přijatelného postavení společnosti. Automobilový průmysl tento způsob vnímání mnoha způsoby podporuje prostřednictvím reklamních kampaní zaměřených na vhodné cílové skupiny.

Pokud je vlastník automobilu připraven své auto sdílet s dalšími lidmi i mimo členy vlastní domácnosti a pokud jiní lidé nepotřebují mít vlastní vůz, protože mohou využívat vozidlo v okruhu svých známých, znamená to už výrazný pokrok. Princip „používat, místo vlastnit“, na němž je car-sharing založen, se začíná uplatňovat se změnou postoje směrem k racionálnímu využívání vozidla. A sdílení vozidel mezi sousedy nebo přáteli může stát na začátku.

Autopia – belgická organizace, která zprostředkovává soukromé sdílení vozidel

V řadě evropských zemí se soukromé sdílení vozidel uplatňuje, ale zpravidla tam nepůsobí ani státní, ani soukromé organizace, které by shromažďovaly a zveřejňovaly informace o početných

Obr. 1: Soukromý car-sharing v Gentu, Belgie (Zdroj: Autopia)

skupinách sousedského sdílení vozidel a seznamy, kde všude v zemi je možné tyto skupiny najít. Jednou z výjimek je Belgie. Od roku 2004 nabízí ve vlámském regionu organizace Autopia vzv praktickou pomoc při uspořádání sousedského car-sharingu. Podpora spočívá například v následujících službách:

Obr. 2: Parkovací stání vyhrazené pro soukromý car-sharing v Belgii (Zdroj: Autopia)

- Autopia vydala příručku s praktickými radami a tipy pro soukromé sdílení vozidel.
- Zprostředkování kontaktu mezi vlastníky vozidel a těmi, kdo možnost využívání auta hledají.
- Autopia nabízí rezervační kalendář, který může využívat každá skupina soukromého car-sharingu. Při zajišťování doby rezervace je možné rozlišovat, zda je potřeba jízdy v daném čase naléhavá, nebo zda je možné cestu uskutečnit flexibilně v jiném čase.
- Autopia uzavírá rámcovou smlouvu s výrobcí a poskytovateli služeb a nabízí například i výhodné pojištění vozidel pro soukromé sdílení vozidel.
- Organizuje informační schůzky a nabízí přednášky o car-sharingu a možnostech jeho podpory.
- Autopia iniciuje spolupráci s městskou správou a společně s ní pořádá propagační kampaně, které podporují myšlenku sousedského car-sharingu. Pro tyto účely zajišťuje Autopia informační materiály.

Na začátku roku 2009 registrovala Autopia 650 účastníků. V průměru má jedna skupina osm domácností, které žijí poblíž sebe a sdílejí jedno vozidlo. Členský poplatek jednotlivých osob obnáší 5 € ročně. Ve 12 belgických městech sdílejí všichni tito uživatelé celkem 110 soukromých vozidel. To odpovídá přibližně desetině uživatelů profesionálního belgického car-sharingu Optimobil (Cambio Belgie).

Zvláštní výjimkou je jedna skupina působící v Gentu. Před deseti lety zde šest domácností sdílelo jedno osobní vozidlo. V roce 2009 tatáž soukromá skupina má 300 členů a 20 sdílených vozidel. Tato skupina není výdělečná, ale náklady se dělí mezi uživatele.

Sousedské sdílení vozidel a profesionální car-sharing nejsou v Belgii vnímány jako konkurence, ačkoliv se jejich nabídky v některých městech překrývají. Několik zakládajících členů organizace Autopia – například Taxistop Belgie a nadace Bond Beter Leefmilieu – také rovněž zasloužili o vybudování car-sharingu v Belgii na profesionální úrovni.

Obr. 3. Značka vyznačující stanoviště pro soukromé sdílení vozidel v Leuven (Zdroj: Autopia)

V některých městech, jako jsou Antverpy, Leuven a Mechelen, zajišťuje správa města parkovací místa přednostně pro vozidla car-sharingu.

Rok	Počet členů	Počet skupin car-sharingu
2004	3	
2005	111	34
2006	261	59
2007	320	70
2008	653	85

Tab. 1: Vývoj členství v Autopia zw (Zdroj: Autopia)

Tonndorf – nejmenší obec v Německu nabízí car-sharing

Nejmenší obcí v Německu, v níž existuje car-sharing, je Tonndorf v Duryňsku. Jsou zde připravena čtyři vozidla, jež společně využívá 38 uživatelů, a jejich počet má brzy doplnit páté vozidlo. Obec Tonndorf má pouhých 664 obyvatel (stav k 30. 06. 2008) a tak drží hned dva rekordy: Jednak je nejmenší německou obcí, v níž se nabízí funkční car-sharing, a zároveň při poměru 5,7 uživatele car-sharingu na 100 obyvatel vykazuje největší hustotu car-sharingu – když ne celosvětově, tak přinejmenším v Německu.

Tento udivující rekord je výsledkem organické přeměny soukromého sdílení vozidel mezi přáteli až k profesionálně organizovanému car-sharingu. Dosavadní uživatelé jsou součástí skupiny, která vznikla jako projekt společenství pro bydlení, práci a život na zámku Tonndorf. Společné využívání vozidel zde patří v rámci životního programu mezi celou řadu dalších společných aktivit.

Obr. 4: Vozový park Schlosskarschering e.V., Tonndorf (Zdroj: Schlosskarschering e.V.)

V polovině roku 2008 se uživatelé rozhodli, že založí občanské sdružení a svou nabídku vozidel zpřístupní i lidem žijícím mimo zámecké společenství. Vozidla nyní provozují jako občanské sdružení Schlosskarschering e.V. (což je v němčině slovní

Obr. 5.: Zámek v Tonndorfu (Zdroj: Družstvo na zámku v Tonndorfu e.G.)

hříčka), které se již orientuje na další rozvoj a je přístupné i pro obyvatele nedaleké vesnice Tonndorf. Prostřednictvím zapojení do Bundesverband CarSharing, e.V. (německý spolek zastřešující car-sharingové organizace na federální úrovni) mohou účastníci sdílení vozidel v Tonndorfu využívat služeb dalších německých operátorů v jiných městech (a naopak).

Tento příklad názorně ukazuje, jak se ze soukromého sdílení vozidel může vyvinout veřejná služba.

Další informace o výše zmíněných příkladech:

<http://autodelen.net>

<http://www.schloss-tonndorf.de/carsharing.php>

Obr. 6:
Reklama
Autopie
(Zdroj:
Autopia)

Autor

Willi Loose
Bundesverband CarSharing e.V.
Hausmannstr. 9-10
30159 Hannover
willi.loose@carsharing.de
www.carsharing.de

Koordinace projektu momo

Der Senator für Umwelt,
Bau, Verkehr und Europa Freie
Hansestadt
Bremen

Freie Hansestadt Bremen Der Senator für Umwelt, Bau, Verkehr und Europa

Michael Glotz-Richter & Michael Frömming
Ansgaritorstr. 2
28195 Bremen
Tel.: +49 (0) 421 361 174 85,
Fax: +49 (0) 421 496 174 85
momo@umwelt.bremen.de
www.momo-cs.eu

Belgie

 Bond Beter Leefmilieu
www.bondbeterleefmilieu.be

 Taxistop
www.taxistop.be

 **International Association
for Public Transport**
www.uitp.org

Řecko

 Center for Renewable Energy Sources
www.cres.gr

Česká republika

 Ústav pro ekopolitiku, o. p. s
<http://ekopolitika.cz>

Irsko

 Mendes GoCar Ltd. & GoCar CarSharing
www.mendes.ie, www.gocar.ie

Finsko

 Motiva
www.motiva.fi

Itálie

 **Italian Ministry of Environment,
Land and Sea (IME)**
www.minambiente.it

 **Italian Board for New Technologies
Energy and Environment (ENEA)**
www.enea.it

Německo

Der Senator für Umwelt,
Bau, Verkehr und Europa Freie
Hansestadt
Bremen **Der Senator für Umwelt,
Bau, Verkehr und Europa**
<http://bauumwelt.bremen.de>

 **Cambio Mobilitäts-
service GmbH**
www.cambio-carsharing.de

 Bundesverband CarSharing e.V.
www.carsharing.de

Španělsko

 **FUNDACIÓ
MOBILITAT Foundation Sustainable
and Safety Mobility**
www.fundaciomobilitatsostenible.org

Prohlášení IEE:

Za obsah tohoto přehledu odpovídá jeho autor. Nemusí proto vyjadřovat názory Evropských Společenství. Evropská Komise nenesе žádnou odpovědnost za použití informací, které jsou zde obsaženy.

Podpořeno z programu:

Intelligent Energy Europe